

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Toespraak opening nieuw parlementsgebouw B67

Door de Voorzitter van de Tweede Kamer, Vera Bergkamp
7 september 2021

Hartelijk welkom in Tweede Kamer. Wat mooi dat u aanwezig bent bij dit bijzondere moment.

Een speciaal welkom aan de burgemeester van Den Haag, de heer van Zanen en het publiek dat via een prijsvraag op onze sociale media een plaatsje in de zaal wist te bemachtigen.

En ook een warm welkom aan Juul Plugge, programma-assistent van het programmabureau tijdelijke huisvesting Tweede Kamer. Haar collega Ina Hendrix ook één van de drijvende krachten kon er niet bij zijn vandaag, maar toch wil ik ook haar naam hier noemen.

Juul en Ina werkten met hart en ziel aan de verhuizing. Zij staan voor mij symbool voor allen die aan deze monsterklus hebben gewerkt. Een parlement verhuis je niet 1-2-3.

Ik noem Juul en Ina in het bijzonder omdat zij na al het harde werk ook met welverdiend pensioen gaan; Juul stelde dat moment er zelfs even voor uit. Voor jou en al jouw collega's vraag ik allereerst een daverend applaus.

Dank u. Ik vervolg.

De Tweede Kamer treedt nu voor het eerst in haar leven buiten de muren van de historische omgeving waarin ze is gevormd; op steenworp afstand van het Binnenhof, in een uitstekend onderkomen.

Straks mag ik het allereerste Vragenuur voorzitten én vanmiddag voeren we het debat over de formatie. Maar voordat we weer op gebruikelijke voet doorgaan, staan we met zijn allen natuurlijk stil bij dit speciale moment.

Juist vanwege al die historische verhalen die verbonden zijn aan het Binnenhof, en het feit dat de Kamer met zijn plek vergroeid lijkt, was en is het een spannend proces om lange tijd 'uit huis' te zijn.

Niet voor niets vroegen we het RVB om de Tweede Kamer een klein beetje na te bouwen...

Sir Winston Churchill zei in 1943: *“We geven vorm aan onze gebouwen; daarna vormen ze ons”*.

Hij wilde het Britse Parlementsgebouw na een bombardement in originele staat terugbrengen. Hij betoogde dat er geen wijziging in de debatopstelling mocht komen; het moest en zou langwerpig blijven. Parlementariërs dachten dan wel twee keer voordat zij de oversteek naar de andere kant, de andere partij maakten. Churchill had weinig op met de halfronde debatopstelling die wij kennen.

Wij hechten daar juist aan. Want ook wij willen behouden waarvan we denken dat het symbool staat voor onze democratie en de kwaliteit van onze democratie mede bepaalt.

Het gebouw is een mooie mix geworden van vertrouwd en nieuw. De plenaire zaal is nagenoeg hetzelfde gebleven met de vertrouwde blauwe zetels en microfoons. We hebben in deze Statenpassage een nieuwe beeldengalerij met ‘bekende koppen’. Suze Groeneweg, Jan Rudolph Thorbecke en Joop Den Uyl: met zorg, liefde en aandacht werden zij met ons meeverhuisd en kijken nu toe hoe het ons hier vergaat.

Maar voor de rest is er ook veel nieuw natuurlijk: deze Statenpassage, de publieksingang en de nieuwe commissiezalen. De uitstraling van het gebouw is spannend, nieuw en fris; en dus toch wel heel anders dan op het Binnenhof. Sommige dingen veranderen echter nooit.

Parlementair journalist Joost Vullings – u zag hem net al in het panel - plaatste op Instagram een foto van twee rode emmertjes gevuld met regenwater met een grote plas water eromheen.

De emmertjes staan onder het dak bij de patatbalie, de plek waar journalisten en Kamerleden elkaar treffen en elkaar dingen influisteren. ‘Gelukkig lekt het ook in

de nieuwe Tweede Kamer', schreef hij bij de foto. Het lek is overigens nog steeds niet verholpen, het schijnt er al jaren te zitten... Sommige Haagse gebruiken zijn gewoon hardnekkig.

Deze verhuizing is voor ons dus slechts een tijdelijk losmaken. Het hogere doel is juist om het Binnenhof voor ons allen en mensen na ons na de verbouwing een doorstart te geven.

Maar ik denk dat we ons voordeel met de verhuizing kunnen doen. De coronapandemie was in die zin al - geheel onbedoeld - een soort generale repetitie om ons lichamelijk en geestelijk los te weken van onze plek. Het heeft ons laten zien dat we niet compleet afhankelijk zijn van gebouwen om ons werk goed te kunnen doen.

De periode toonde ook aan dat zonder contact en samenwerking de mens verpietert. Voor politici geldt dat misschien wel in het kwadraat: zij hebben anderen nodig om hun gedachten en denkbeelden te slijpen, willen mensen om zich heen om mee te discussiëren, om te overtuigen.

Parlementariërs hebben een arena nodig. En die arena creëren de volksvertegenwoordigers zelf. Zij zijn de ziel van het parlement. En die nemen ze waar dan ook mee naartoe.

Nu dus naar B67. Ik ben zelf helemaal gewend aan de naam en ik hoop dat mensen buiten de Kamer de associaties met een Amerikaanse snelweg, een cocktail of zelfs een gevechtsvliegtuig snel vergeten!

Het wordt in B67 een tijd van hard werken. Corona is nog steeds een ongewenste kostganger, er staan twee parlementaire enquêtes op het programma en er is nog steeds geen nieuw kabinet.

En ondertussen broeit ook de roep om vernieuwing. Onze wetgevende taak mag versterkt worden, de menselijke maat moet terug in ons denken en doen. Onze informatiepositie kan beter. Meer transparantie en meer dualisme.

En nu we ook letterlijk afstand nemen van de vertrouwde omgeving, geeft het ons dus de kans om anders te kijken naar het werk; te innoveren. Laten we kijken hoe we mensen en parlement dichterbij elkaar brengen en zo de gevoelde afstand kunnen verkleinen.

Wat mij betreft begint dat bij de nieuwe generaties.

De nieuwe multimedia ruimte voor scholieren en een grotere filmzaal is een begin om meer jongeren voor te lichten over en te interesseren in ons werk. De tijd zal leren hoe we later op deze periode terugkijken. Gaan het de geschiedenisboeken in als een niet noemenswaardige episode in een lange parlementaire traditie of heeft dit gebouw de werkwijze van de Tweede Kamer voorgoed beïnvloed?

Hebben we de rivier laten doorkabbelen of een steen verlegd? Je hoopt natuurlijk op het laatste...

Wat ik in elk geval hoop en ook een beetje verwacht is dat juist dit tijdelijke gebouw ons inspireert. Inspireert om nieuwe dingen uit te proberen. En daar ook lef in te tonen.

Alle goeds nemen we weer mee terug naar het Binnenhof. En misschien heeft dit gebouw dan een goede invloed op ons werk. Zoals Churchill zei: *'het gebouw vormde ons'*.

En dan, dames en heren, tot slot.

Waar graven en koningen ons eeuwenlang voor gingen op de sluiproutes van het Binnenhof, zijn wij het hier in B67 die de eerste stappen zetten. En dat is hoe dan ook uniek.

Onze tijd hier, markeer ik dan ook met een klok.

Eenzijds om de bijzondere tijd aan te duiden dat we hier samen mogen zijn, anderzijds om de tijd echt af te bakenen!

Hartelijk dank.